

S A D R Ž A J

UVOD 2

1. Osnove sistema obračuna troškova 3

1.1. Nastanak i razvoj obračuna troškova 3

1.2. Osnove obračuna troškova i učinaka 5

1.3. Sistemi obračuna troškova 7

2. Računovodstveni informacijski sistem (RIS) 9

Zaključak 11

Literatura 12

UVOD

Danas u računovodstvenoj literaturi kao sinonim za računovodstvo troškova

(Cost Accounting) postoji nekoliko različitih naziva. Neki od njih su: obračun troškova i učinaka, pogonsko knjigovodstvo, knjigovodstvo troškova, knjigovodstvo segmenata preduzeća, interno knjigovodstvo. Bez obzira koji se od ovih naziva koristio cilj je da se njima manje – više odredi i omeđi područje knjigovodstva preduzeća, kao dela poslovnog računovodstva, koji se odnosi na knjigovodstveno obuhvatanje troškova, prihoda i rezultata po različitim nivoima obračuna, kategorijama, različitim organizacijama i drugim segmentima preduzeća.

U pojmovnom smislu računovodstvo troškova se može shvatiti kao skup ciljeva, organizaciono – metodoloških pravila i odgovarajućih obračunsko knjigovodstvenih postupaka za utvrđivanje i knjigovodstveno obuhvatanje troškova, prihoda i rezultata za preduzeće kao celinu, po užim organizacionim celinama i po drugim segmentima, s ciljem stvaranja što adekvatnije baze knjigovodstvenih podataka, kao informacione osnove namenjene različitim korisnicima, posebno i prevashodno menadžmentu preduzeća.

1. Osnove sistema obračuna troškova

Nastanak i razvoj obračuna troškova

Nastanak i razvoj obračuna troškova bio je u osnovi uslovljen postojanjem i ukupnim transformacionim procesima preduzeća kao osnovne ekonomske ćelije društva. Nezavisno od uslova privređivanja u različitim društveno ekonomskim sistemima, organizaciono pravnih oblika preduzeća, veličine, vrste poslovnih aktivnosti i dr. svaku epohu postojanja, razvoja i transformacija preduzeća karakteriše i prisustvo određenih ciljeva preduzeća. Paralelno sa razvojem preduzeća tekao je i razvoj računovodstva odnosno obračuna troškova sa svojim karakteristikama, ciljevima i zadacima. Koheziono jezgro tih odnosa, funkcija i realizacije ciljeva preduzeća i računovodstva, odnosno obračuna troškova s kalkulacijom činila je uvek problematika ostvarivanja, utvrđivanja (obračuna) i raspodele periodičnog rezultata preduzeća.

Početne faze razvoja preduzeća i knjigovodstva karakteriše i veoma nerazvijen oblik obračuna troškova koji se ogledao u zbirnom godišnjem obračunu troškova i finansijskog rezultata, a u čijoj osnovi je ležao jedinstveni pseudo račun eksploatacije. Naime, istorijski gledano on je predstavljao prvu rudimentarnu formu i embrion svih delova i oblika obračuna troškova i rezultata preduzeća. S obzirom da je reč o višestruko ne homogenom, a istovremeno mešovitom računu, došlo je do njegovog postepenog raščlanjivanja na četiri samostalna računa, i to :

Račun sirovina, iz koga se kasnije razvilo materijalno knjigovodstvo,

Račun proizvodnje u toku, iz koga je nastavljen razvoj obračuna troškova,

Račun gotovih proizvoda, iz koga se kasnije razvilo knjigovodstvo gotovih proizvoda, odnosno robno knjigovodstvo,

Račun prodaje, koji će poslužiti kao polazna osnova za izgradnju sistema računa za utvrđivanje i raspodelu periodičnog rezultata.

Dalji razvoj obračuna troškova tekao je upravo osamostaljivanjem i daljim raščlanjivanjem računa proizvodnje u toku. U početku on je zaduživan za sve troškove poslovanja – kako direktne troškove materijala i rada tako i za opšte troškove. Smatra se da je prelomna tačka u pojavi klasičnog obračuna po stvarnim troškovima bio upravo onaj vremenski momenat u kome je vremensko alociranje opštih troškova ustupilo mesto njihovom predmetnom alociranju – alociranju na učinke kao nosioce troškova, a koji se vremenski gledano može smestiti na drugu polovinu i kraj XIX veka.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com